

1. Erakus zague euskal etradiaren sailkamendua.
2. Nor zen nagusia azkenbater arte?
3. Badau berezko bat nesken eta mutirikoen artean euskal etradiaren sailkamenduan.

① ETXEA 2.

Eta Jainkoarenganat joan erē zen aitaxo; bainan aita, ama gelditu ziren, *gelditu behiko beren etxea*, Aita eman zen aitaxoren zize-luan,³ eta behi bizi zen Oihanaldea, errege-makila doi doia eskuz aldaraturik, hilak, eta biziak, elgarren aldean aintzina bizi, etxe berean behi, Oihanaldean. Aitak, egun batez, Oihanalde hoi utziko bere seme Piarresi, Piarresek gero bere gehienari, hunek hala hain bere premuari; gathe batean erhaztuna erhaztunari bezala, izanen ziren premia premuari aztaparka lothuak. Haurride gazteagoek, hek, etxe-zati zerbeit doi doia harturik, zoin bere alde eginen zuten, etxe hari trabarik ez ekartzeko; alde orotarar hedatuko ziren, behar balin bazen Ameriketarat hegaldatuko, eta handik askotan oraino *etxea amodioz lagunduko*...

Bai, egiazki, hilen eta biziena, hango berekoen eta urrungoen etxea zen Oihanaldea. Zonbat aldiz, hari behatuta, ez zitzaion Piarresi etxe hura oilo-ama bat iduritu, oilo-ama batek hegala bere xitoen gainera bezala, etxeak bere bi hegala hedatzen zituela, hil eta bizi, ororen gainera!

Bertze aldi batzuek, jende bat iduritzen zitzaion zela etxe xuri hura, mendealari⁴ bizkarrez itzulirik, bere leihotarik, begi handi batzuekin bezala, iguzki-alderat beha zagon jende bat. Eta zinez, hala hala, nor egundaino jenderik maitatu oihē zuen, Piarresek bere etxea maite zuen bezenbat? Itsutuki maite zuen, eta bihotz-erraitatik. Bururen buru, aspaldi ikasiak zituen saratararen kopla ede-ri, eta loria zen haren entzutea, akhilua eskuan, behien aintzi-nean⁵ kantu-errepiketan heldu zelarik:

"Ikusten duzu goizean,
 Argia hasten denean,
 Mendillo baten gainean,
 Etxe lilpilto, aintzin xuri bat,
 Lau haitz ondoren erdian,
 Xakur xuri bat athean,
 Ithurriño bat aldean,
 Han bitz natz ni bakean.

Nahtz ez den gaztelua,
 Maite dut nik sor-tekua,
 Aiten atlek hautatua,
 Etxetik kanpo zaut iduritzen
 Nonbeit naitzela galdua;
 Nola han balnaitz sortua,
 Han utziko dut mundua,
 Galtzen ez badut zentzua!"

② ADITZ IKASKUNTZA.

31. Utziko zion . 33. Ez zitzaion .
 32. Beha zagon . 34. Zaut iduritzen .

31. UKAN - Conj. à double fin - Indic. Imparfait

<u>O. sing.</u> - <u>C.I. sing.</u>	<u>Hari</u> = <u>à lui</u>	<u>O. P.</u> - <u>C.I. sing.</u>	
Nik nion	= je le lui avais	nizkion	= je le lui avais
Zuk zinion	= vs le lui aviez	zinzkion	= vs le lui aviez
Harek zion	= il le lui avait	zizkion	=
Guk ginion	= ns le lui avions	ginzkion	=
Zuek zinioten	= vs le lui aviez	zinzkioten	=
Heiek zioten	= ils le lui avaient	zizkioten	= etc.

32. EGON - Rester - Indicatif

<u>Présent</u>		<u>Imparfait</u>	
Ni nago	= (je reste)	Nin dagon	= je restais
Hi hago	=	Hin dagon	=
Zu zande	=	Zin auden	=
Hura dago	=	Zagon	=
Gu gande	=	Gin auden	=
Zuek zandezte	=	Zin audetzen	=
Hek dande	= etc.	Zauden	= etc.

33. IZAN - Régime indirect - Indic. Imparfait

Hura zen = il était

Hura(hui) zitzaitan = il m'était
 zitzaizun = il vous était
 zitzaion = il lui était
 zitzaigun = il nous était
 zitzaizuen = il vous était
 zitzaien = il leur était

Ni nintzen = j'étais

Ni(moi) nintzaigun = je vous étais
 nintzaion = je lui étais
 nintzaizuen = je vous étais
 nintzaien = je leur étais